

Avoin tiede

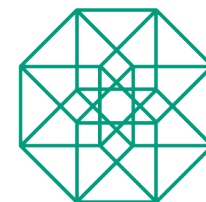
Suositus pysyvien tunnisteiden käytöstä tutkimusaineistoille

Datan avoimuus: Tutkimustuotosten / datan linkittämisen edistämisen työryhmä

Avoimen tieteen syyspäivät 25.11.2019

Suosituksen tarkoitus

- **Tämä on avoimen tieteen koordinaatiossa tuotettu suositus tutkimusaineistojen pysyvien tunnisteiden käytöstä tutkimuksen tuen suunnittelijoille ja tarjoajille.**
- Suosittelemme, että tutkimusorganisaatiot avoimen tieteen ja FAIR -periaatteiden edistämiseksi tekevät oman pysyviä tunnisteita koskevan PID-politiikan.
- Tätä suositusta voi halutessaan käyttää työssä tukena.

Avoin tiede

1.

Tunnisteiden käyttö ja hallinta on dokumentoitua ja tukee tutkijayhteisön tarpeita.

Avoin tiede

2.

Kaikilla tutkimusaineistoilla, jotka avataan tai joiden kuvailutiedot julkaistaan tutkimustuloksen julkaisemisen yhteydessä, on ainutkertainen, pysyvä tunniste, mieluiten DOI tai URN.

Avoin tiede

3.

Pysyvät tunnisteet ohjaavat
riittävään kuvailutietoon.

Avoin tiede

4.

Jos aineisto ei ole enää saatavilla, pysyvä tunniste ohjaa edelleen sen kuvailutietoihin muistosivulla.

Avoin tiede

5.

Yhdellä aineistolla voi olla useita eri järjestelmien tunnisteita.

Avoin tiede

6.

Relaatioiden kuvaamiseen
käytetään DataCiten relaatiotyypppejä.

Avoin tiede

7.

Tunnisteissa käytetään semanttista merkitystä harkiten, esimerkiksi objektin identifioivia pysyviä elementtejä voi käyttää

Avoin tiede

8.

Tunnisteilla on määritelty rakenne.

Avoim tiede

9.

Ihmislle tarkoitettut tunnisteet ovat
käyttäjäystävällisiä.

Avoin tiede

10.

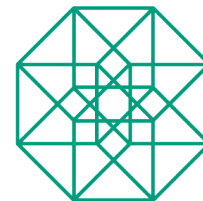
Turhien pysyvien tunnisteiden luomista
vältetään.

Avoin tiede

Jatko

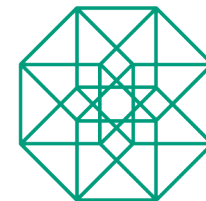
- Työryhmä jatkaa
 - Tarkentamalla esimerkein ja avaamalla perusteluita
 - Laajentamalla keskustelua muun tyyppisiin käyttötapauksiin
 - Ryhmän työtila <https://wiki.eduuni.fi/x/GYv6B>

Avoin tiede

Suosituksessa käytettyjen käsitteiden määritelmät

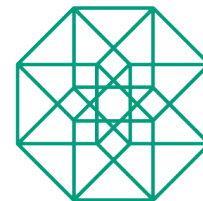
- **Tutkimusaineistoilla** tarkoitamme tässä tutkijan tuottamaa aineistoa tai tutkimusprosessin aikana käyttämää resurssia, johon tutkimuksen löydökset ja tulokset perustuvat. Tietoaineistoihin yleensä kuuluvat sekä tutkimuksen tuottamat että tutkimuksen hyödynnettävissä olevat aineistot. Datan liitteeksi tarvitaan kuvailevaa ja teknistä tietoa siitä, mitä informaatiota se sisältää. Tutkimusdataan liittyy paljon tietoa siitä, miten se on rakenteistettu ja koodattu, miten se on syntynyt ja miten sitä on käsitelty. Nämä tiedot on aina syytä tallentaa esimerkiksi metatietoihin, koodikirjoihin ja/tai muuhun dokumentaatioon. Yhdessä datan kanssa tästä kokonaisuudesta muodostuu tutkimusaineisto.

Avoin tiede

Tunnisteella tarkoitamme kontekstissaan ainutkertaista objektin yksilöivää merkkijonoa.

Pysyvällä tunnisteella (Persistent identifier, PID) tarkoitamme tässä koneellisesti tulkittavaa ainutkertaista ja pysyvää tunnistetta, joka on resolvoitavissa verkossa ja avoimesti löydettävissä.

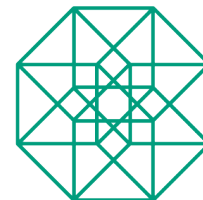

Avoin tiede

Käyttäjästävällisyydellä tarkoitamme, että tunniste on käyttäjälle tunnistettavissa ja sitä pystyy käyttämään viittaamisessa helposti. Sen ei esimerkiksi tule olla kohtuuttoman pitkä ja viittamisen pitää olla mahdollista sopivalla tarkkuudella. Tunniste on esimerkiksi voitava kopioida painetusta materiaalista riittävän helposti selaimeen.

Relaatiolla tarkoitamme tietoineistojen tunnisteiden keskinäisiä sekä aineistojen ja julkaisujen välisiä suhteita.

Resolvoinnilla tarkoitamme tässä keskitetysti hallinnoitua uudelleenohjausta ihmislueuttavalle verkkosivulle, joka edustaa tunnisteen sisältöä ja josta pääsee siihen käsiksi mikäli se on digitaalista.

Avoin tiede